

Αφιερωμένο στην οικογένειά μου
και στους φίλους μου
– σας ευχαριστώ για την αγάπη
και την υποστήριξή σας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Φλωρεντία, 1914

Ο άντρας κοντοστέκεται σ' ένα κατώφλι και ταλαντεύεται μια στιγμή πάνω στα πόδια του προτού πάρει πάλι τον στριφογυριστό δρόμο προς την κατεύθυνση του ποταμού. Η απόσταση που έχει ήδη διανύσει διασχίζοντας την πόλη τον έχει κάνει να ασθμαίνει, παρόλο που ακόμη δεν είναι ούτε καν σαράντα χρόνων. Αλλά η μοίρα του βρέφους που έχει κρυμμένο κάτω από το πανωφόρι του εξαρτάται απ' αυτόν τον ίδιο, και τρέμει στη σκέψη πως αν δεν κατορθώσει να οδηγήσει τη μικρή σε ασφαλές μέρος και να επιστρέψει προτού η απουσία του εγείρει υποψίες, θα είναι το τέλος και για τους δυο τους.

Ο ήχος από οπλές ζώου στο καλντερίμι του προκαλεί ανατριχίλα. Στρίβει για να διαπιστώσει αν πράγματι κάποιος τον καταδιώκει, αλλά δεν βλέπει παρά το κάρο ενόςπραματευτή, φορτωμένο με κεριά και σακιά γεμάτα αλεύρι. Πηδά μέσα σε ένα στενό πέρασμα ανάμεσα σε δυο σπίτια. Ο αέρας είναι παγερός, όμως το βρέφος που είναι κουρνιασμένο πάνω στο στήθος του, του ζεσταίνει το δέρμα. Ανασηκώνει λίγο το ύφασμα του πανωφοριού του και κοιτά το πρόσωπο του μικρού κοριτσιού. «Θα έπρεπε να συγχαρεί κανείς τον Θεό που χάρισε τόσο βαθύ ύπνο στα μωρά», μουρμουρίζει ο άντρας χαϊδεύοντας το μάγουλο του βρέφους με το ροζιασμένο γυμνό χέρι του. Στρέφεται προς τον ουρανό πασχίζοντας ν' αποδιώξει από το μυαλό του τις εικόνες των δύο τελευταίων ωρών, όμως αναριγιά σύγκορμος μόλις θυμάται το κάτωχρο πρόσωπο της

μητέρας... και τις κραυγές εκείνες: τόσο τρομακτικές, που δεν θα φανταζόσουν ότι έβγαιναν από ανθρώπινο ον.

Γλιστρά αθόρυβα κατά μήκος του δρόμου και πέφτει επάνω σε μια συντροφιά νεαρών που είναι συγκεντρωμένοι γύρω από ένα σιντριβάνι. Ένας από αυτούς διασταυρώνει το βλέμμα του με εκείνο του άντρα και κάνει να αποσπαστεί από τη συντροφιά· είναι ένας κάτισχνος έφηβος, με ένα σκοροφαγωμένο φουλάρι δεμένο γύρω από το λαιμό του. Ο άντρας γλείφει τα χείλη του, που αποτραβιούνται αποκαλύπτοντας τα δόντια του, έπειτα όμως ξανασκέφτεται το ρίσκο και στρίβει σε ένα δρομάκι. «Ε, για πού το 'βαλες;» φωνάζει πίσω του ο νεαρός, όμως δεν κάνει απολύτως καμία κίνηση για να τον ακολουθήσει. Το αγόρι μπορεί να ήθελε απλώς ένα σπύρτο για ν' ανάψει το τσιγάρο του, όμως τα νεύρα όλων στη Φλωρεντία είναι τεντωμένα κάτω από την απειλή του πολέμου, και δεν είναι εποχή για να παίρνει κανείς τέτοια ρίσκα.

Ο άντρας κάνει την εμφάνισή του από την άλλη άκρη του σοκακιού. Ο αργοκίνητος Άρνος λάμπει στο ηλιοβασίλεμα μπροστά στα μάτια του. Η γέφυρα Πόντε Βέκιο διακρίνεται τώρα ολόχρυση κάτω από τις αχτίδες. Θυμάται την πρώτη φορά που είδε τη Φλωρεντία και πόσο σίγουρος είχε νιώσει πως ήταν η ομορφότερη πόλη του κόσμου. Αλλά τότε ήταν ακόμη πολύ αθώος ώστε να γνωρίζει πως εκείνη η ομορφιά είχε δύο όψεις και πως ένα υπέροχο πρόσωπο μπορούσε να κρύβει πίσω του μια άθλια ψυχή.

Ο άντρας τρέχει με μεγάλες δρασκελιές κατά μήκος της γέφυρας, αγνοώντας τις φωνές των πλανόδιων κοσμηματοπωλών που μαζεύουν πια τα εμπορεύματά τους ελπίζοντας για μια πώληση της τελευταίας στιγμής. Περπατά βιαστικά κατά μήκος της όχθης, προτού τα γκρίζα μαλλιά και το φουσκωμένο πανωφόρι του τον κάνουν να ξεχωρίσει έντονα ανάμεσα στους νεαρούς εραστές που έχουν βγει για τον απογευματινό τους περίπατο. Ορμά σε ένα δρομάκι με στενά σπίτια για να ξαναβγει έπειτα από λίγο στη Βία Ματζιόρε και να φτάσει επιτέλους

στην πλατεία, που μυρίζει κάρβουνο και υγρή πέτρα. Ένας άνεμος κάνει τα φύλλα να στροβιλίζονται στα καλντερίμια. Ο άντρας στέκεται μπροστά από τους ψηλούς πέτρινους τοίχους του μοναστηριού. Τώρα έχει αρχίσει να πέφτει το σκοτάδι, κι εκείνος κοιτά προσεκτικά την πέτρα ελπίζοντας να διακρίνει κάτι σαν βρεφοδόχο για τα έκθετα βρέφη. Όμως, δεν βρίσκει τίποτα. Το μοναστήρι που υπήρχε στην πόλη όπου είχε μεγαλώσει ο ίδιος, είχε βρεφοδόχο: ένα περιστρεφόμενο πορτάκι στον τοίχο, όπου μπορούσε κάποιος να αφήσει ένα μωρό στις μοναχές χωρίς εκείνες να δουν ποτέ το πρόσωπο του ανθρώπου που το είχε φέρει. Αλλά η μεσαιωνική αυτή πρακτική είχε εγκαταλειφθεί εξαιτίας του πνεύματος του φιλελευθερισμού που είχε επικρατήσει πια στην Ιταλία. Δεν έχει λοιπόν άλλη επιλογή εκτός από το να χτυπήσει την πόρτα. Δεν παίρνει απάντηση, και ξαναχτυπά την ξύλινη πόρτα με περισσότερη δύναμη αυτή τη φορά.

Από μέσα ακούγονται βιαστικά βήματα και ξαφνικά η σιδεριά της πόρτας τραβιέται στο πλάι. Ξέρει τώρα πως τον κοιτούν, όμως είναι πολύ σκοτεινά για να μπορέσει κι εκείνος να διακρίνει το πρόσωπο της γυναίκας που τον παρατηρεί. Η πόρτα ανοίγει απότομα και ο άντρας μπορεί να διακρίνει επιτέλους, στενεύοντας λίγο τα μάτια του, τη μαυροφορεμένη φιγούρα που στέκεται μπροστά του. Νιώθει το δισταγμό της μοναχής. Δεν είναι και πολύ συνηθισμένο για τις μοναχές να δέχονται μέσα στη νύχτα τις επισκέψεις άγνωστων αντρών.

«Έχω μαζί μου ένα παιδί», της λέει.

Φοβάται πως η μοναχή θα τον διώξει. Υπάρχει για τα έκθετα βρέφη το «Άσυλο των Νηπίων», όμως αυτός γνωρίζει ότι εκεί υπάρχει συνωστισμός και πολύ συχνά τα βρέφη πεθαίνουν από τις κακές συνθήκες υγιεινής. Αλλά προς μεγάλη του ανακούφιση, η μοναχή σηκώνει μια λάμπα πετρελαίου για να φωτίσει τη σκάλα και του γνέφει να περάσει μέσα. Ο άντρας ρίχνει μια ματιά πάνω απ' τον ώμο του κι έπειτα την ακολουθεί στον προθάλαμο. Η πόρτα ακούγεται να βροντά πίσω

του κλείνοντας έξω τη νύχτα που κατακλύζει τώρα τα πάντα. Παντού πλανιέται ο ήχος από τραγουδιστά μουρμουρητά: είναι οι αδελφές στη λειτουργία του Εσπερινού. Η μοναχή τον οδηγεί σε ένα σαλόνι και ανάβει το φως. Είναι νέα, όχι μεγαλύτερη από είκοσι χρόνων, κι έχει ευχάριστο πρόσωπο. Τον διατρέχει με το βλέμμα της κι εκείνος βλέπει την ευγένεια στα μάτια της. Σε μια στιγμή, όλη η δύναμη που του είχε χρειαστεί προκειμένου να οδηγήσει κρυφά εκείνο το παιδί σε ασφαλές μέρος, τον εγκαταλείπει. Τα δάκρυα θολώνουν την όρασή του.

«Ελάτε», του λέει οδηγώντας τον να καθίσει σε μια καρέκλα. Η δυνατή του όσφρηση ανιχνεύει στα μανίκια της αρώματα από δεντρολίβανο και θυμάρι. Να εργάζεται άραγε στον κήπο της μονής; Ή μήπως στην κουζίνα;

Ανοίγει το πανωφόρι του για να φανερώσει το βρέφος, που τώρα είναι ξύπνιο. Οι μικρές γροθιές της είναι σφιγμένες σε μπαλίστσες και το στόμα της χάσκει σε μια σιωπηλή κραυγή.

Τα μάτια της μοναχής λάμπουν τη στιγμή που της βάζει το βρέφος στην αγκαλιά της. «Σς, σώπασε, μωρό μου», το παρηγορεί εκείνη. «Πεινάς, έτσι δεν είναι, μικρούλα μου;»

Μετά στρέφεται προς το μέρος του. «Και η μητέρα;» τον ρωτά μαλακά. «Δεν μπορεί να έρθει εδώ για να τη θηλάσει;»

«Όχι», της αποκρίνεται μην αντέχοντας να κοιτάξει τη μοναχή στα μάτια. Συνειδητοποιεί πως εκείνη έχει συμπεράνει ότι το παιδί είναι δικό του και κάνει ένα μορφασμό. Ο ίδιος έχει χάσει εδώ και πολύ καιρό την οικογένειά του. Μήπως η μοναχή θα σκεφτεί τώρα πως η γυναίκα του πέθανε στον τοκετό; Ή πως τον εγκατέλειψε; Ή πως απλώς είναι πολύ φτωχοί και αδύναμοι ώστε να ταΐσουν ακόμη ένα στόμα, όπως τόσοι και τόσοι άλλοι σε αυτή την πόλη;

«Μια νοσοκόμα-τροφός μένει αυτή την περίοδο μαζί μας, για να θηλάζει ένα μωρό του οποίου η μητέρα είναι άρρωστη», λέει η μοναχή. «Έτσι, δεν θα χρειαστεί να στείλουμε ούτε αυτό εδώ το βρέφος σε βάνια».

Ο άντρας έχει ακούσει ιστορίες σχετικά με βάγιες: είναι γυναίκες που φροντίζουν εγκαταλειμμένα παιδιά στα μοναστήρια, και όχι πάντοτε κάτω από κατάλληλες συνθήκες υγιεινής. Φαίνεται λοιπόν πως αυτό το βρέφος είναι διπλά ευλογημένο, σκέφτεται ο άντρας θαυμάζοντας την καλοτυχία της μικρής. Μπορεί να διακρίνει πως η γυναίκα που βρίσκεται μπροστά του, κάτω από το ράσο της μοναχής κρύβει ένα καλοσχηματισμένο κορμί. Είναι το είδος της γυναίκας που, αν δεν είχε παντρευτεί τον Χριστό, θα γινόταν εξαιρετική μητέρα. Το παιδί είναι σε καλά χέρια.

«Θα την επισκέπτεστε;» τον ρωτά η μοναχή.

Ο άντρας κουνά αρνητικά το κεφάλι του κι εκείνη παίρνει μια δυσανεστημένη έκφραση. Την παρακολουθεί να περνά το δάχτυλό της επάνω από το ροδαλό δέρμα του βρέφους. *Είναι ένα υπέροχο παιδί, γεννημένο για καλύτερα πράγματα*, σκέφτεται πάλι. *Τώρα, θα ζήσει μέσα στη φτώχεια. Όμως, καλύτερα φτωχή παρά...*

Οι μοναχές ακούγονται πάλι να ψέλνουν στη λειτουργία του Εσπερινού. Ο εξυψωτικός ήχος αγγίζει την καρδιά του άντρα. Είχε κατορθώσει να πετύχει το σκοπό για τον οποίο ξεκίνησε.

«Αν αλλάξετε γνώμη, μπορείτε πάντοτε να επιστρέψετε. Θα σας θυμάμαι», του λέει η μοναχή.

Ο άντρας δεν της απαντά, και για λίγο μένουν και οι δυο τους σιωπηλοί. Έπειτα εκείνος λέει: «Είναι προτιμότερο να μη μάθει το όνομά της. Χωρίς το πατρικό της όνομα και την ιστορία που αυτό κουβαλά μαζί του, θα είναι ασφαλής».

Η μοναχή γίνεται κάτωχρη. Έχει το δικαίωμα ν' απαιτήσει να μάθει ποιο είναι το όνομα της μητέρας του παιδιού, όμως ο άντρας βλέπει στο πρόσωπό της πως έχει καταλάβει ότι υπάρχει κίνδυνος αν ειπωθούν περισσότερα.

Ο άντρας κατευθύνεται τώρα με μεγάλα βήματα πίσω στον προθάλαμο. Η μοναχή τον ακολουθεί. Πιάνει το πόμολο της πόρτας, την ανοίγει, κι ευθύς μια παγωμένη ριπή ανέμου τον χτυπά στο πρόσωπο. Στρέφεται για να ρίξει ένα τελευταίο

βλέμμα στη μοναχή και στο παιδί. Και εκείνη τη στιγμή, παρατηρεί τη μοναδική εικόνα που κοσμεί τον ασβεστωμένο τοίχο πίσω του: μια μαντόνα με το θείο βρέφος.

«Είθε να σας προστατεύουν και τους δυο σας», λέει.

«Το ίδιο κι εσάς», αντεύχεται η μοναχή.

Ο άντρας κάνει ένα νεύμα προτού χαθεί βιαστικά μέσα στη νύχτα.

Η μοναχή παίρνει το παιδί μαζί της στην τραπεζαρία, όπου καίει μια ζεστή φωτιά. Το τοποθετεί στα γόνατά της και ψηλαφεί τα σπάργανά του για να διαπιστώσει αν είναι υγρά. Κάτι προεξέχει από το μηρό του βρέφους. Η μοναχή γλιστρά το χέρι της μέσα στα σπάργανα και τραβά έξω το αντικείμενο: είναι ένα μικροσκοπικό αργυρό κλειδί.

«Είναι μαγικό», μονολογεί κάτω απ' την ανάσα της η μοναχή. Είχε πει στον άγνωστο άντρα ότι θα τον θυμόταν, και είναι σίγουρη γι' αυτό. Με εκείνα τα τόσο προσεκτικά του μάτια και το γκριζωπό παρουσιαστικό του... ήταν ένας λύκος με ανθρώπινη μορφή. Αλλά όχι το σύμβολο του κακού, όπως αναπαρίσταται αυτό το ζώο στους θρύλους. Όχι, αυτός ο λύκος είχε ευγένεια – και σίγουρα δεν είχε καμία ανάγκη λύτρωσης.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η Ρόζα Μπελόκι ένιωθε σαν να υπέμενε έναν αργό, βασανιστικό θάνατο. Η ζωή της επρόκειτο ν' αλλάξει ριζικά, και καθετί οικείο ξεγλιστρούσε τώρα από τα χέρια της. Καθόταν στην κουζίνα του μοναστηριού, μαζί με την αδελφή Μανταλένα, όπως συνήθιζε να κάνει κάθε πρωί μόλις τελείωνε με τη βασική της εκπαίδευση, στο μοναστήρι του Σάντο Σπίριτο. Η κουζίνα ήταν επενδυμένη με πλακάκια από τερακότα ενώ ένας ξύλινος πάγκος εκτεινόταν στο κέντρο της από τη μια άκρη ως την άλλη. Έβλεπε στο προαύλιο και στο άγαλμα του Αγίου Αυγουστίνου. Παρά τη φωτιά που έκαιγε στη μαντεμένα ξυλόσομπα, το πρώτο ανοιξιάτικο αεράκι έφερνε ψύχρα κι έτσι οι δυο γυναίκες είχαν μετακινήσει τις καρέκλες τους στο κομμάτι δίπλα στο παράθυρο, όπου ξεχυνόταν το φως του ήλιου. Η αδελφή Μανταλένα καθάριζε πατάτες ενώ η Ρόζα καθόταν εκεί με το φλάουτο στα γόνατά της, τη σπονδυλική της στήλη άκαμπτη και το στομάχι της σφιγμένο. Έκανε τάχα πως μελετούσε τον ύμνο που ήταν στερεωμένος στο αναλόγιο μπροστά της, όμως στην πραγματικότητα ο νους της έτρεχε αλλού.

Θα είναι άραγε σήμερα η στερνή μέρα που καθόμαστε έτσι μαζί; αναρωτήθηκε σιωπηλά.

Η αδελφή Μανταλένα συνήθιζε να τραγουδά όταν εργαζόταν στην κουζίνα. Το μοναστήρι ήταν ένα μέρος για διαλογισμό, όμως οι σπηλαιώδεις αίθουσες και ο λαβύρινθος από διαδρόμους λειτουργούσαν σαν τεράστια ηχεία και κάθε πρωί το ντουέτο που σχημάτιζαν η άφογη φωνή της αδελφής Μανταλένα και οι γλυκές νότες από το φλάουτο της Ρόζας έφταναν ακόμη και ως τα πιο απομακρυσμένα σημεία της μονής. Οι μοναχές που

δούλευαν στο λαχανόκηπο ανασήκωναν τα κεφάλια τους και πάσχιζαν ν' αφουγκραστούν την παραδεισένια μουσική, ενώ οι πιο ηλικιωμένες, στις οποίες επιτρεπόταν ν' αναπαύονται στα κελιά τους μετά το πρόγευμα, την άκουγαν κι ονειρεύονταν αγγέλους. Όμως εκείνο το πρωί η αδελφή Μανταλένα ήταν σιωπηλή, απορροφημένη ολόκληρη μέσα σε μια θλίψη που η πίστη της δεν της επέτρεπε να εκδηλώσει. Η καρδιά της Ρόζας πονούσε στη σκέψη πως πολύ σύντομα θα αποχωριζόταν τη γυναίκα που είχε σταθεί για εκείνη σαν μάνα. Η ενδόμυχη σύνδεσή τους, ο δεσμός που είχαν αναπτύξει στη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων μέσα στην κουζίνα της μονής, τώρα επρόκειτο να διακοπεί και όλες οι συζητήσεις που θα μπορούσαν να έχουν στο εξής θα γίνονταν στην τυπική αίθουσα υποδοχής, μέσα από τη σιδεριά, παρουσία μιας επόπτριας μοναχής.

Θα βρεθώ έξω από το μοναδικό σπιτικό που είχα ποτέ μου, σκέφτηκε η Ρόζα.

Τα μάτια της έπεσαν στα λόγια του ύμνου –*Η χαρά η πιο μεγάλη είναι όταν θυσιάζεσαι για τους άλλους...*– και αυτό της θύμιζε τη συζήτηση που είχε λίγες μέρες νωρίτερα με την ηγουμένη.

«Αν και ο έξω κόσμος πιστεύει πως η ζωή μας είναι βαρετή, εμείς είμαστε ευχαριστημένες», της είχε πει η ηγουμένη. «Η πίστη μας είναι γεμάτη θαύματα και στην κοινότητά μας μοιραζόμαστε μεταξύ μας μια κατανόηση που απουσιάζει από πολλές οικογένειες. Αλλά για να ζήσεις αυτή τη ζωή, πρέπει να έχεις δεχτεί το κάλεσμα... και, Ρόζα, εσύ δεν το έχεις δεχτεί».

Η Ρόζα, με τα σκούρα μπλε μάτια της καρφωμένα στον πίνακα της Ανάληψης που βρισκόταν στον τοίχο ακριβώς πίσω από την ηγουμένη, άνοιξε το στόμα της για να μιλήσει, έπειτα όμως το ξανάκλεισε. Είχε πραγματικά προσπαθήσει να νιώσει το «κάλεσμα», όμως δεν είχε ποτέ ακούσει εκείνη τη γαλήνια φωνή για την οποία με τόση αγαλλίαση μιλούσαν οι μοναχές.

«Αλλά νιώθω κι εγώ ένα κάλεσμα», είπε τελικά στην ηγουμένη, «για κάτι».

Η ηγουμένη έβγαλε τα γυαλιά της και έτριψε με αργές κινήσεις τα μάτια της προτού τα ξαναφορέσει. «Με την εξυπνάδα και την αντίληψη που διαθέτεις, δεν έχω καμία αμφιβολία πως ο Θεός σε προορίζει για κάτι μεγάλο, Ρόζα. Αλλά αυτό δεν βρίσκεται εδώ, μέσα στους τοίχους ετούτης της μονής. Δεν σου μέλλει να εκπληρώσεις μαζί μας τον προορισμό σου».

Η καρδιά της Ρόζας χτυπούσε γρήγορα. Γνώριζε και η ίδια από καιρό πως θα έφτανε κάποτε αυτή η στιγμή, αλλά τώρα που είχε φτάσει, εκείνη δεν ένιωθε καθόλου έτοιμη για να την αντιμετωπίσει. Τα μεγαλύτερα από τα κορίτσια που είχαν φοιτήσει στη μονή, τώρα είχαν σταλεί για να γίνουν νύφες στις καλύτερες οικογένειες της Φλωρεντίας. Αυτό, όμως, δεν μπορούσε να γίνει και με τη Ρόζα, καθώς αυτή ήταν ένα έκθετο ορφανό.

«Μίλησα με τον δον Μαρτζόλι», εξακολούθησε η ηγουμένη. «Συμφωνεί πως μπορείς να γίνεις μια πολύ καλή γκουβερνάντα και κάνει τώρα μια έρευνα ανάμεσα στις οικογένειες που μας υποστηρίζουν, ώστε να διαπιστώσει αν υπάρχει μια τέτοια θέση. Στο κάτω κάτω, αρίστευσες στα μαθηματικά και στη μουσική, και γνωρίζεις αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά».

«Θα μπορούσα να διδάξω τη μαθήτριά που θα μου βρείτε... εδώ, μέσα στη μονή», τραύλισε η Ρόζα.

Αλλά σταμάτησε αμέσως μόλις είδε τα ανασηκωμένα φρύδια της ηγουμένης. Θα ήταν αδύνατον να συνεχίσει να ζει στο μοναστήρι αν δεν γινόταν κι αυτή μοναχή. Και δεν μπορούσε να υποκριθεί πως είχε ακούσει το κάλεσμα, ακόμη και αν αυτό σήμαινε πως θα την έδιωχναν μακριά.

«Όταν γίνεσαι μοναχή, εξακολουθείς να είσαι μητέρα και νύφη, απλώς με έναν διαφορετικό τρόπο», της είχε πει κάποτε η αδελφή Μανταλένα. «Την ημέρα που χειροτονήθηκα, ήταν παρούσα η οικογένειά μου και φορούσα ένα λευκό πέπλο». Κάποιες από τις μοναχές είχαν αδελφούς και αδελφές που τις επισκέπτονταν στην αίθουσα υποδοχής της μονής, σε ειδικές περιπτώσεις και γιορτές, όμως οι ζωές εκείνων των επισκεπτών

ανήκαν σε έναν κόσμο εντελώς διαφορετικό από την έγκλειστη ζωή μέσα στη μονή. Στην αδελφή Μανταλένα είχε επιτραπεί να επισκεφθεί το πατρικό της σπίτι μόνο όταν η μάνα της ήταν ετοιμοθάνατη. Και παρά τις διαβεβαιώσεις της ηγουμένης πως η ζωή στο μοναστήρι ήταν μια ολοκληρωμένη ζωή, η Ρόζα δεν κατανοούσε πώς ήταν δυνατόν μια γυναίκα να εγκαταλείπει την τύχη να έχει γεννηθεί μέσα σε μια οικογένεια και να έχει ένα κανονικό όνομα.

Η αδελφή Μανταλένα ξερόβηξε, επαναφέροντας τη σκέψη της Ρόζας από τη συζήτησή της με την ηγουμένη πάλι πίσω στην κουζίνα. Σιωπηλά δάκρυα κυλούσαν τώρα στα μάγουλα της αδελφής. Βλέποντάς τα, η Ρόζα δάκρυσε κι αυτή.

«Ο δον Μαρτζόλι θα σου βρει μια καλή θέση», είπε η αδελφή Μανταλένα, απευθυνόμενη τόσο στη Ρόζα όσο και στον ίδιο της τον εαυτό. «Και δεν θα είναι πολύ μακριά από δω. Θα μπορείς να έρχεσαι να με βλέπεις».

Το τρεμούλιασμα στη φωνή της μοναχής έκανε την καρδιά της Ρόζας να σφιχτεί. Σε όλα της τα παιδικά χρόνια, η αδελφή Μανταλένα ήταν εκείνη που την παρηγορούσε όταν έβλεπε εφιάλτες τα βράδια και που της κρατούσε το χέρι στις ελάχιστες περιπτώσεις που τους είχε επιτραπεί να βγουν μαζί από τη μονή. Η ηγουμένη προειδοποιούσε πάντοτε τις μοναχές να μη δημιουργούν πολύ στενούς δεσμούς με τα ορφανά που ανατρέφονταν στο μοναστήρι. «Είναι σαν μικρά πουλάκια που η θύελλα τα παρέσυρε έξω από τις φωλιές τους. Τα ταΐζουμε, τα κρατάμε ζεστά και τα μορφώνουμε, αλλά κάποια μέρα πρέπει να τ' αφήσουμε να πετάξουν μακριά». Η Ρόζα ήξερε πως η αδελφή Μανταλένα θα ένιωθε μεγάλη μοναξιά όταν το «μικρό πουλάκι» της θα είχε πετάξει και πως δεν θα είχε τη δυνατότητα να φανερώσει αυτό της το συναίσθημα. Κάρφωσε το βλέμμα στα χέρια της και σκέφτηκε τη φυσική της μητέρα. Δεν είχε απολύτως καμία ανάμνηση από εκείνη, και τη φανταζόταν σαν μια γυναίκα ντυμένη μ' ένα γαλάζιο φόρεμα και μ' ένα γαλήνιο

χαμόγελο σαν εκείνο στον πίνακα της μαντόνας με το θείο βρέφος, στον προθάλαμο της μονής.

«Τι σκέφτεσαι;» τη ρώτησε η αδελφή Μανταλένα. «Γιατί δεν παίζεις λίγο φλάουτο; Θα μας κάνει και τις δυο μας να νιώσουμε καλύτερα».

Η Ρόζα έφερε το φλάουτο στα χείλη της αλλά δεν μπόρεσε να βγάλει ούτε μία νότα. Ένιωσε μια ξαφνική επιθυμία ν' αρπαχτεί από όλα όσα είχε μοιραστεί μέχρι τότε με την αδελφή Μανταλένα.

«Διηγήσου μου ξανά πώς ήρθα στο μοναστήρι», είπε.

Η αδελφή Μανταλένα μαδούσε κλαράκια δεντρολίβανου και έμεινε σιωπηλή.

«Σε παρακαλώ».

Όταν ήταν παιδί, η Ρόζα πίεζε συχνά την αδελφή Μανταλένα να της αφηγηθεί ξανά και ξανά την ιστορία εκείνης της νύχτας που ένας άγνωστος την έφερε στη μονή. Και κάθε φορά που την άκουγε, προσπαθούσε να μαντέψει ποιος να ήταν τάχα εκείνος ο άντρας. Ο πατέρας της; Ένας υπηρέτης; Αλλά το μυστήριο δεν μπορούσε να λυθεί, κι έτσι, όταν μεγάλωσε, η Ρόζα έπαψε πια να ρωτά.

«Πες μου», ικέτευσε τώρα την αδελφή Μανταλένα. «Έχω ανάγκη να το ακούσω για μία τελευταία φορά. Πες μου για τον Λύκο».

Λίγες μέρες αργότερα, η αδελφή Μανταλένα σήκωσε πυρετό και η ηγουμένη έδωσε εντολή να παραμείνει στο κρεβάτι. Η αδελφή Δωροθέα και η αδελφή Βαλέρια ανέλαβαν το μαγείρεμα, και το ανόητο κουβεντολόι τους ανάγκασε τη Ρόζα να καταφύγει μαζί με το φλάουτό της στο παρεκκλήσι. Σε αντίθεση με την εξάσκησή της στο πιάνο, η Ρόζα δεν χρειάστηκε ποτέ να πιέσει τον εαυτό της για να παίξει το δεύτερο όργανο που είχε μάθει. Οι καθαρές νότες τη μετέφεραν στο παραδείσιο βασίλειο με την ίδια ευκολία που οι μοναχές έφταναν σε

αυτό με τις προσευχές τους. Το να μην εξασκηθεί της προκαλούσε κάτι που έμοιαζε με πραγματική πείνα: ένα σφίξιμο στο στομάχι και κακοκεφιά.

Η Ρόζα βρισκόταν στη μέση του λάργκο του Χέντελ, όταν άκουσε ένα αυτοκίνητο να σταθμεύει στο προαύλιο. Κοίταξε από το παράθυρο περιμένοντας να δει το Φιάτ του δον Μαρτζόλι, όμως αντί γι' αυτό το μάτι της έπεσε σε μια μαύρη Μπουγκάτι που σταματούσε εκείνη τη στιγμή δίπλα στο άγαλμα. Ήταν πρωτοφανές να φέρνει κάποιος άλλος εκτός από τον δον Μαρτζόλι ή το γιατρό αυτοκίνητο στο μοναστήρι, και η Ρόζα αναρωτήθηκε ποιος ήταν αυτός που διατάρασσε τη γαλήνη τους. Προσπάθησε να δει πίσω από τους πρίνους κι εκείνη ακριβώς τη στιγμή ένας σοφέρ βγήκε από το αυτοκίνητο και άνοιξε την πίσω πόρτα. Πρώτα εμφανίστηκε ένας άντρας που φορούσε καπέλο και είχε το πανωφόρι του κρεμασμένο στο μπράτσο. Είχε αθλητικό παράστημα και το πρόσωπό του ήταν μαυρισμένο. Υπήρχε και κάποιο άλλο άτομο στο αυτοκίνητο πίσω του, αλλά ένα κλαρί που ταλαντευόταν στον άνεμο εμπόδιζε τη Ρόζα να δει. Το μόνο που πρόλαβε να δει ήταν ένα ασημί κεντητό μανίκι κι ένα λευκό χέρι πάνω στο μπράτσο εκείνου του άντρα.

Λίγα λεπτά αργότερα, μια δόκιμη μοναχή στάθηκε στην πόρτα του παρεκκλησιού. «Η ηγουμένη προστάζει να παρουσιαστείς αμέσως».

Η Ρόζα ξεροκατάπιε και έβαλε το φλάουτο στη θήκη του. Το έκανε πάντοτε πολύ προσεκτικά αυτό, φροντίζοντας να μην πέσει τα κλειδιά και να λύσει το όργανο με μαλακές κινήσεις, καθώς ήξερε πόσα είχαν θυσιάσει οι μοναχές για να της το αγοράσουν. Αλλά η σκέψη πως εκείνος ο άντρας είχε έρθει με σκοπό να την πάρει να εργαστεί γι' αυτόν, έκανε τα χέρια της να τρέμουν. Της έπεσε το επάνω μέρος του φλάουτου κι απέκτησε αμέσως ένα βαθούλωμα. Αυτή η ζημιά στο πιο πολύτιμο από τα υπάρχοντά της θα την είχε στενοχωρήσει κάτω από άλλες συνθήκες, τώρα όμως σχεδόν δεν αντιλήφθηκε το ατύχημα.

Η Ρόζα ακολούθησε τη δόκιμη στο γραφείο της ηγουμένης. Εκείνη ήταν καθισμένη στο γραφείο της. Ο άντρας που η Ρόζα είχε δει να βγαίνει από την Μπουγκάτι ήταν επίσης εκεί, όχι όμως και η γυναίκα. Ήταν εντυπωσιακός, με τετράγωνο πιγούνι και πυκνά φρύδια. Το δέρμα του ήταν πολύ νεανικό για την ηλικία του, την οποία η Ρόζα εκτίμησε γύρω στα σαράντα, και θα έμοιαζε νεότερος αν δεν υπήρχαν εκείνες οι ρυτίδες στο μέτωπό του και γύρω από τα μάτια του. Από το ακριβό μεταξωτό κοστούμι και το χρυσό δαχτυλίδι με σφραγιδόλιθο που φορούσε ο άντρας, η Ρόζα συμπεράνε πως θα ήταν κάποιο σημαίνον πρόσωπο.

Η ηγουμένη μίλησε αργά, σαν να ήθελε να υπογραμμίσει τη σπουδαιότητα της περίπτωσης. «Ρόζα, θέλω να σου συστήσω το μαρκήσιο Σκαρφιότι».

Όστε λοιπόν, ένας μαρκήσιος; Η Ρόζα ξαφνιάστηκε από αυτό τον τόσο σημαντικό τίτλο ευγενείας. Υποκλίθηκε.

«Ο μαρκήσιος Σκαρφιότι και η σύζυγός του αναζητούν μια γκουβερνάντα για την κόρη τους», εξήγησε η ηγουμένη. «Τους ενδιαφέρει πολύ η δεξιότητά σου στη μουσική και το χάρισμα που έχεις στην εκμάθηση ξένων γλωσσών».

«Η μητέρα μου και η γιαγιά μου φοίτησαν και οι δυο τους στη σχολή αυτής της μονής, και ανέπτυξαν εξαιρετικές ικανότητες στη μουσική», είπε ο μαρκήσιος σταυρώνοντας τα πόδια του και ακουμπώντας τον αγκώνα στο γόνατό του. «Και παρόλο που η αδελφή μου εκπαιδεύτηκε στο σπίτι, παρακολούθησε κι εκείνη κάποια μαθήματα μουσικής εδώ όταν ήταν παιδί. Η οικογένειά μας πάντοτε υπερηφανευόταν για τις ικανότητές της στη μουσική. Θέλω η κόρη μου να συνεχίσει αυτή την παράδοση».

«Θα μπορούσες ίσως να παίξεις κάτι τώρα για το μαρκήσιο», είπε στη Ρόζα η ηγουμένη.

Η Ρόζα έβγαλε πειθήνια το μουσικό όργανο και έπαιξε το κομμάτι του Χέντελ το οποίο μελετούσε προηγουμένως. Παρά το γεγονός ότι ένιωθε άβολα, έπαιξε το κομμάτι καλύτερα από

οποιαδήποτε άλλη φορά. Όταν τελείωσε, μπορούσε και μόνη της να δει πως ο μαρκήσιος είχε ικανοποιηθεί.

«Η ερμηνεία ήταν υπέροχη», της είπε. «Ο δον Μαρτζόλι δεν υπερέβαλλε όταν μιλούσε για τα ταλέντα σου». Οι τρόποι του μαρκησίου ήταν σχεδόν πατρικοί και είχε μια ευχάριστα ρυθμική φωνή.

«Η οικογένεια Σκαρφιότι είναι από τους πιο γενναιοδωρους προστάτες των τεχνών και της μουσικής στη Φλωρεντία», είπε η ηγουμένη κοιτώντας με σταθερό βλέμμα τη Ρόζα. «Είναι μεγάλη τιμή που ενδιαφέρθηκαν για σένα».

Όλες οι γυναίκες στο μοναστήρι γνώριζαν πως ο δον Μαρτζόλι είχε τη Ρόζα σε μεγάλη εκτίμηση και τη θεωρούσε πολύ προχωρημένη για την ηλικία της. Σίγουρα θα είχε κινήσει γη και ουρανό για να της βρει μια θέση κοντά στην οικογένεια Σκαρφιότι. Κι ενώ η Ρόζα από τη μία ένιωθε κολακευμένη, από την άλλη δεν ήθελε να φύγει από το μοναστήρι. Έτσι, λίγη σημασία είχε για εκείνη το πού και σε ποιους θα πήγαινε.

Η ηγουμένη έκανε νεύμα στη δόκιμη μοναχή και η Ρόζα κατάλαβε πως όλα είχαν τελειώσει και η αναχώρησή της είχε αποφασιστεί. Το πεπρωμένο της είχε ήδη κριθεί. Ο μαρκήσιος θα πρέπει να είχε καταλήξει στην απόφασή του προτού ακόμη επισκεφθεί το μοναστήρι, και δεν είχε θελήσει να την ακούσει να παίζει παρά μόνο από περιέργεια.

Η Ρόζα επέστρεψε στο παρεκκλήσι και γονάτισε σ' ένα στασίδι. Κοίταξε την εικόνα του Εσταυρωμένου επάνω από την Αγία Τράπεζα και ένιωσε σαν καταδικασμένη σε θάνατο που περιμένει την εκτέλεση της καταδίκης της. Ήταν τάχα δυνατόν να προκύψει κάποιο θαύμα, κάποια αλλαγή τακτικής, και να της επέτρεπαν να παραμείνει; Κι όμως, η απελπισία της ήταν τώρα αναμειγμένη και με μια σπίθα ενδιαφέροντος. Ένας μαρκήσιος; Πού να κατοικούσε άραγε – σε κάστρο ή σε έπαυλη; Και γιατί η γυναίκα του δεν τον είχε συνοδεύσει σε αυτή την επίσκεψη γνωριμίας; Δίχως άλλο μια μητέρα θα επιθυμούσε να εγκρίνει και μόνη της την γκουβερνάντα της κόρης της, έτσι δεν είναι;

Η Ρόζα σηκώθηκε και προχώρησε ως το παράθυρο. Το αυτοκίνητο του μαρκησίου βρισκόταν ακόμη στο προαύλιο. Προφανώς θα κανόνιζε τις τελευταίες λεπτομέρειες με την ηγουμένη. Η Ρόζα άνοιξε τη θήκη και έβγαλε το φλάουτό της με σκοπό να παίξει το «Άβε Μαρία». Σκέφτηκε πως ο ήχος από το φλάουτο θα καταπράυνε την ψυχή της, όμως όταν έφερε το επιστόμιο στα χείλη της διαπίστωσε πως η ανάσα της είχε σωθεί και πως δεν ήταν σε θέση να παίξει, ακριβώς όπως της είχε συμβεί πριν από λίγες μέρες στην κουζίνα. Άγγιξε με τον αντίχειρά της το βαθούλωμα που είχε γίνει στο φλάουτο και αναστέναξε, λαχταρώντας να μοιραστεί με την αδελφή Μανταλένα όλα όσα είχαν συμβεί. Τα χέρια της έτρεμαν στη σκέψη πως θα την αποχωριζόταν.

Η Ρόζα μάζεψε πάλι το φλάουτό της και κατευθύνθηκε βιαστικά προς το κελί της αδελφής Μανταλένα, όμως όταν έφτασε το βρήκε άδειο. Στο διάδρομο στεκόταν η αδελφή Ευγενία.

«Ο γιατρός ήρθε σήμερα το πρωί και έδωσε εντολή να μεταφερθεί η αδελφή Μανταλένα στο αναρρωτήριο».

«Στο αναρρωτήριο;» κραύγασε η Ρόζα, ξέροντας ότι εκεί έστελναν μόνο τις πολύ άρρωστες μοναχές. «Πρέπει να τη δω».

Η αδελφή Ευγενία κούνησε αρνητικά το κεφάλι της. «Είναι απαγορευμένο για όλες να την πλησιάσουν. Υπάρχει κίνδυνος πνευμονίας».

«Πνευμονίας;»

«Η αδελφή Μανταλένα έχει μια λοίμωξη στο στήθος και δεν πρέπει να αναστατωθεί με κανέναν τρόπο».

Η Ρόζα έγινε κάτωχρη. Κι αν δεν κατόρθωνε τελικά ούτε καν ν' αποχαιρετήσει την αδελφή Μανταλένα; Έτρεξε στο δικό της κελί και άφησε να της ξεφύγει μια κραυγή όταν είδε εκεί τη δόκιμη μοναχή να της μαζεύει τα ρούχα σε μια μικρή βαλίτσα.

«Φεύγεις σήμερα κιόλας», την πληροφόρησε η δόκιμη. «Ο μαρκήσιος σε περιμένει στο προαύλιο. Η ηγουμένη είπε ότι κι εκείνη θα σε συναντήσει εκεί».

«Μα η αδελφή Μανταλένα είναι άρρωστη. Δεν μπορώ να φύγω τώρα».

Η δόκιμη άγγιξε τη Ρόζα στο μπράτσο. «Πρέπει να είσαι γενναία», της είπε.

Η Ρόζα όρμησε στο γραφείο και έγραψε ένα σημείωμα για την αδελφή Μανταλένα προτού πάρει από τα χέρια της δόκιμης τη βαλίτσα της και βγει τρέχοντας στο προαύλιο. Η ηγουμένη στεκόταν ήδη δίπλα στο αυτοκίνητο μαζί με το μαρκήσιο, που έδειχνε ανυπόμονος να φύγει. Και όσο κι αν η Ρόζα γνώριζε εδώ και αρκετές μέρες ότι θα έφευγε από το μοναστήρι, δεν περίμενε πως τα πράγματα θα εξελίσσονταν τόσο γρήγορα.

«Σας παρακαλώ, Σεβαστή Μητέρα», είπε, «θα δώσετε αυτό το γράμμα στην αδελφή Μανταλένα; Δεν πρόλαβα να την αποχαιρετήσω, ούτε αυτήν ούτε καμία άλλη. Θα έρθω να τη δω αμέσως μόλις νιώσει καλύτερα».

Η ηγουμένη απέστρεψε το βλέμμα της. «Η αδελφή Μανταλένα θα είναι πολύ ευχαριστημένη που κατόρθωσες να βρεις μια τόσο καλή θέση. Η ίδια φρόντισε όλα αυτά τα χρόνια ώστε ν' αποκτήσεις την καλύτερη δυνατή μόρφωση».

Η καρδιά της Ρόζας βούλιαξε ακούγοντας αυτά τα λόγια. Ήταν τάχα δυνατόν η αδελφή Μανταλένα να μην ήταν τόσο άρρωστη όσο είχε ισχυριστεί η αδελφή Ευγενία; Μήπως την κρατούσαν σκόπιμα μακριά από τη Ρόζα, εκείνη τη στιγμή της αναχώρησής της; Η Ρόζα ήθελε να ρωτήσει αν μπορούσε να μιλήσει στην αδελφή Μανταλένα πίσω από το παραθυράκι του αναρρωτηρίου, όμως ο μαρκήσιος έδωσε στον οδηγό του το καπέλο και το πανωφόρι του και η ηγουμένη την έσπρωξε προς το αυτοκίνητο.

«Μην αφήνεις τον καινούριο σου εργοδότη να περιμένει», της ψιθύρισε. «Να συμπεριφέρεσαι καλά και να εργάζεσαι σκληρά, Ρόζα. Αυτός είναι ο καλύτερος τρόπος για να δείξεις στην αδελφή Μανταλένα την ευγνωμοσύνη σου».

Ο οδηγός, ένας μικρόσωμος μεσόκοπος άντρας, πήρε από τα χέρια της Ρόζας τη βαλίτσα της, όμως το κούμπωμα δεν

ήταν καλά κλεισμένο και τα ρούχα και τα βιβλία της σκορπίστηκαν έξω.

«Με συγχωρείτε, σνιορίνα», είπε ο οδηγός σκύβοντας για να μαζέψει τα πεσμένα πράγματα. Σήκωσε ένα από τα φορέματα και κάτι έπεσε από την τσέπη. Ήταν ένα διπλωμένο κομματάκι χαρτιού. Η Ρόζα το μάζεψε βιαστικά προτού προλάβει κάποιος άλλος να το δει, και το έκρυψε στο μανίκι της. Αναρωτιόταν μήπως ήταν κάποιο μήνυμα από την αδελφή Μανταλένα.

Ο οδηγός τής άνοιξε την πόρτα του αυτοκινήτου και η Ρόζα μπήκε μέσα. Το εσωτερικό μύριζε γιασεμί. Η Ρόζα ξαφνιάστηκε καθώς αντίκρισε μια γυναίκα με χρυσοποικίλο πανωφόρι να κάθεται ήδη μέσα. Η γυναίκα ήταν όμορφη, με λευκό δέρμα και ξανθοκόκκινες μπουκλες να ξεπροβάλλουν από το καπέλο της. Κοίταξε τη Ρόζα και της χαμογέλασε.

«Στάσου, να, έτσι», είπε απλώνοντας τη γούνινη εσάρπα που είχε απλωμένη στα πόδια της, έτσι ώστε να καλύπτει και τα πόδια της Ρόζας.

Η Ρόζα ανατρίχιασε, αλλά αντιστάθηκε στην παρόρμηση να σπρώξει την εσάρπα από τα πόδια της. Η επαφή με την άψυχη γούνα την απωθούσε. Της άρεσε μόνο όταν ήταν ζεστή και ανήκε σ' ένα ζωντανό ζώο. Έβλεπε πάντοτε την προέλευση, την πηγή των πραγμάτων εκεί που οι άλλοι έβλεπαν μόνο τα ίδια τα αντικείμενα. Μια εσάρπα από γούνα αλεπούς ριγμένη πάνω στον ώμο μιας γυναίκας που είχε κάποτε επισκεφθεί το μοναστήρι, είχε κάνει την καρδιά της να χτυπά με τρόμο, σαν να ήταν εκείνη η ίδια το κυνηγημένο ζώο που έτρεχε μέσα στο δάσος για να σωθεί από τους κυνηγούς. Η δερματόδετη Βίβλος στο παρεκκλήσι της προκαλούσε ναυτία κάθε φορά που ο δον Μαρτζόλι την άνοιγε· σχεδόν έβλεπε με τα μάτια της το βυρσοδέψη να γδέρνει το δέρμα του ζώου, ενώ όλοι οι άλλοι δεν έβλεπαν παρά το βιβλίο με το λόγο του Θεού.

Ο μαρκήσιος κάθισε δίπλα στη γυναίκα και η Ρόζα στριμώχτηκε στη γωνία για να του αφήσει χώρο. «Αυτή είναι η

σινιόρα Κορβέτο», της είπε. «Είχε την καλοσύνη να με συνοδεύσει σήμερα». Δεν έδωσε περαιτέρω εξηγήσεις.

Ωστε λοιπόν, εκείνη η γυναίκα δεν ήταν η μαρκησία. Αλλά τότε, ποια θα μπορούσε να είναι; Τα ρούχα της ήταν κομψά και είχε ένα μαργαριταρένιο περιδέραιο γύρω απ' το λαιμό της και σμαραγδένια δαχτυλίδια στα χέρια της. Μήπως ήταν η γραμματέας του μαρκησίου;

Το αυτοκίνητο άρχισε να κινείται και η Ρόζα έκανε ένα αποχαιρετιστήριο νεύμα στην ηγουμένη. Είδε τότε με έκπληξη την ηλικιωμένη εκείνη μοναχή, που είχε υπάρξει τόσο τυπική μαζί της όλα αυτά τα χρόνια, να της στέλνει ένα φιλί. Το θέαμα της ηγουμένης στο πίσω μέρος του μοναδικού κόσμου που είχε μέχρι τότε γνωρίσει η Ρόζα, της έφερε δάκρυα στα μάτια.

«Έζησες λοιπόν όλη σου τη ζωή μέχρι τώρα στο μοναστήρι;» τη ρώτησε η σινιόρα Κορβέτο.

«Μάλιστα, σινιόρα».

Η σινιόρα Κορβέτο άναψε ένα τσιγάρο και κοίταξε τη Ρόζα μέσα από τις τουλούπες του καπνού. «Άκουσα πως είσαι πολύ καλή μουσικός. Η Κλημεντίνη λατρεύει τη μουσική».

Η Ρόζα είχε την εντύπωση πως η σινιόρα Κορβέτο ετοιμαζόταν να της πει και κάτι άλλο, όμως την τελευταία στιγμή άλλαξε γνώμη. Τα γαλανά της μάτια ήταν θλιμμένα τώρα. Ο μαρκήσιος γλίστρησε το χέρι του μέσα σε αυτό της σινιόρα Κορβέτο. Η Ρόζα μετακινήθηκε στη θέση της και κοίταξε πίσω της το μοναστήρι που όλο και απομακρυνόταν. Μπορεί να είχε ζήσει μια περιορισμένη ζωή μέχρι τότε, όμως άρχιζε ήδη να υποψιάζεται πως όχι, η σινιόρα Κορβέτο δεν ήταν η γραμματέας του μαρκησίου.

Ο οδηγός τους πήγε κατά μήκος του Άρνου ως την Πόντε Σάντα Τρινιτά, που ήταν και το μακρινότερο σημείο μέχρι το οποίο θυμόταν να έχει ταξιδέψει έξω από το μοναστήρι η Ρόζα. Η άλλη πλευρά του ποταμού ήταν μια Φλωρεντία την

οποία μέχρι τότε είχε δει μόνο από μακριά, τώρα όμως βρισκόταν στην καρδιά της. Λησμόνησε για λίγο τη θλίψη της και άφησε το βλέμμα της να περιπλανηθεί στα στενά δρομάκια, τα σκοτεινιασμένα από τις σκιές των σπιτιών που έπεφταν πάνω τους. Μερικά από αυτά δεν ήταν παρά σοκάκια και περάσματα. Ο οδηγός έπρεπε να κάνει προσεκτικούς ελιγμούς στους κεντρικούς δρόμους προκειμένου ν' αποφυγεί τη σύγκρουση με κάποιο τραμ ή με τα φορτωμένα με ψωμιά κάρα ή ακόμη με κάποια από τις υπηρέτριες που κουβαλούσαν στα χέρια τους καλάθια με λαχανικά. Συχνά, καθώς διέσχιζαν κάποια πλατεία, ο ήλιος ξεπρόβαλλε πάνω από το αυτοκίνητο. Η Ρόζα δεν πίστευε στα μάτια της αντικρίζοντας τα πολύτιμα εμπορεύματα που ήταν εκτεθειμένα στις προσόψεις των καταστημάτων, στους ανοιχτούς χώρους: τα παλαιοπωλεία με τις αντίκες και τα καταστήματα με τις κορνίζες· τα αρωματοπωλεία με τα γυάλινα μπουκαλάκια τα στολισμένα με κορδέλες και τους χρυσούς φιλιγκράν καθρέφτες στα παράθυρα· τα τελάρα τα γεμάτα σπαράγγια, καρότα, αγκινάρες και παντζάρια στα κατώφλια των μανάβικων. Ποτέ πριν η Ρόζα δεν είχε ξαναδεί τέτοια αφθονία. Το μοναστήρι υπερηφανευόταν για τη λιτότητα και την αυτάρκειά του. Οι μοναχές έφτιαχναν το δικό τους λάδι και ύφαιναν μόνες τους τα ρούχα τους. Η ζωή εκεί είχε υπάρξει πάντοτε λιτή.

Ο μαρκήσιος γλίστρησε το χέρι μέσα στην τσέπη του, έβγαλε μια ασημένια ταμπακιέρα και έσκυψε πάνω από τη σινιόρα Κορβέτο προς το μέρος της Ρόζας.

«Μήπως θέλεις τσιγάρο;»

Η Ρόζα ξαφνιάστηκε από αυτή την ξαφνική οικειότητα. Κούνησε αρνητικά το κεφάλι της.

«Αυτό είναι το Ντουόμο», της είπε δείχνοντας έξω απ' το παράθυρο. «Υποθέτω ότι δεν το έχεις ξαναδεί από τόσο κοντά, σωστά, σινιορίνα Μπελόκι; Μερικοί από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες της Ιταλίας εργάστηκαν γι' αυτό το μνημείο: ο Τζιότο, ο Ορκάνια, ο Γκάντι».

Η Ρόζα στράφηκε προς τα εκεί που της έδειχνε και είδε τη βασιλική της Σάντα Μαρία ντελ Φιόρε, που οι Φλωρεντινοί συνήθιζαν να ονομάζουν Ντουόμο. Ύψωνόταν πιο πάνω από τα άλλα κτίρια και η Ρόζα σάσπισε από τους τοίχους με τα ροζ και πράσινα μαρμάρινα πλακάκια και τον περίφημο κόκκινο τρούλο του Μπρουνελέσκι. Μέχρι τότε δεν είχε δει εκείνη την εκκλησία παρά μόνο σε ασπρόμαυρη φωτογραφία.

«Τα λευκά πλακάκια είναι από την Καράρα, τα πράσινα από το Πράτο και τα κόκκινα από τη Σιένα», της εξήγησε ο μαρκήσιος σπρώχνοντας προς τα πίσω τα μαλλιά του. «Μερικοί το βρίσκουν υπερβολικό, κι όμως μπορείς να δεις ότι υπάρχει αρμονία ανάμεσα στον καθεδρικό, το καμπαναριό και το βαπτιστήριο».

Το πρόσωπο του μαρκησίου είχε κοκκινίσει από έξαψη καθώς περιέγραφε τις δυσκολίες που είχαν συναντήσει οι διάφοροι καλλιτέχνες σε κάθε στάδιο της κατασκευής του κτίσματος, και πώς ο Μπρουνελέσκι διώχθηκε κάποτε έπειτα από μια διαφωνία του με την επιτροπή επίβλεψης του έργου. Όσο ο μαρκήσιος μιλούσε για την καλλιτεχνική αξία και την ιστορία του κτιρίου, είχε γίνει ένας άλλος άνθρωπος, και σίγουρα πολύ λιγότερο συγκρατημένος. Η Ρόζα ένιωσε να τον συμπαθεί.

Ο οδηγός σταμάτησε το αυτοκίνητο και άνοιξε την πόρτα για να κατεβούν ο μαρκήσιος και η σινιόρα Κορβέτο. Δεν έδειξε κανένα σημάδι πως και η Ρόζα θα έπρεπε να ακολουθήσει. Ο μαρκήσιος στράφηκε και έσκυψε μέσα στο αυτοκίνητο. «Ο Τζουζέπε θα σε πάει στην έπαυλη», της είπε κάνοντας συγχρόνως ένα νεύμα προς το μέρος του οδηγού. «Είμαι βέβαιος ότι θα μείνεις ευχαριστημένη με τη θέση σου».

Προτού δοθεί στη Ρόζα λίγος χρόνος για να συνειδητοποιήσει τι ακριβώς συνέβαινε, ο οδηγός έκλεισε πάλι την πόρτα, επέστρεψε στη θέση του και έστριψε το αυτοκίνητο. Η Ρόζα είδε μέσα από τον καθρέφτη του αυτοκινήτου το μαρκήσιο και τη σινιόρα Κορβέτο να βαδίζουν αργά στην πλατεία, με τα κεφάλια τους σχεδόν ενωμένα καθώς συζητούσαν. Η Ρόζα δεν ήξερε τι συμπέρασμα να βγάλει απ' όλα αυτά.

«Είστε άνετα εκεί πίσω, σινιορίνα Μπελόκι;» τη ρώτησε ο Τζουζέπε.

«Ναι, σας ευχαριστώ».

Η Ρόζα ήθελε πολύ να ρωτήσει τον οδηγό σχετικά με την οικογένεια Σκαρφιότι, επειδή δεν της είχαν πει παρά ελάχιστα, όμως τελικά νίκησε μέσα της η ντροπή και παρέμεινε σιωπηλή. Ο Τζουζέπε έστρεψε την προσοχή του και πάλι στην οδήγηση. Η Ρόζα έβγαλε το διπλωμένο χαρτάκι που κρατούσε όλη εκείνη την ώρα κρυμμένο στο μανίκι της. Το ξεδίπλωσε, για να βρει μέσα ένα μικροσκοπικό ασημένιο κλειδί με ένα φιόγκο σε σχήμα καρδιάς στην άκρη του. Έψαξε για να δει αν η αδελφή Μανταλένα της είχε γράψει και κάποια εξήγηση στο χαρτί, όμως δεν υπήρχε απολύτως τίποτα. Η Ρόζα κράτησε το κλειδί στην παλάμη της προσπαθώντας να φανταστεί τι θα μπορούσε να ανοίγει. Ήταν πολύ ελαφρύ για πόρτα ή για ντουλάπα. Μήπως λοιπόν ταίριαζε στην κλειδαριά κάποιου μικρού μπαούλου; Το ξανατύλιξε στο χαρτί και το έκρυψε πάλι στο μανίκι της.

Λίγο αργότερα, το αυτοκίνητο περνούσε από την Πόρτα α Πίντι και από μια πινακίδα που έγραφε: «Προς Φιέζολε».

«Αχ, οι Άγγλοι», σχολίασε ο Τζουζέπε δείχνοντας προς μια σύναξη γυναικών με τα μπράτσα τους φορτωμένα αγριόκρινα, έξω από ένα νεκροταφείο. Τα ξανθά τους μαλλιά, τα δαντελωτά ρούχα και τα απλά, ελαφριά παπούτσια τους θύμιζαν στη Ρόζα την κυρία Ρίτσαρντς, τη δασκάλα αγγλικών που ερχόταν στο μοναστήρι για να μαθαίνει στις μαθήτρίες τη σωστή προφορά όταν οι μοναχές δεν τα κατάφερναν.

«Οι Άγγλοι βρίσκονται παντού στη Βία Τορναμπουόνι», είπε ο Τζουζέπε. «Θα το διαπιστώσετε και μόνη σας. Είναι σαν να βρίσκεστε στο Λονδίνο».

Θα το διαπιστώσω και μόνη μου, σίγουρα, σκέφτηκε η Ρόζα. Δεν υπήρχε πια καμία αμφιβολία πως η παλιά της ζωή εξαφανιζόταν για να δώσει τη θέση της σε μια άλλη που ανοιγόταν μπροστά της. Οι δυνατότητες που θα της πρόσφερε είχαν αρχίσει να τη συναρπάζουν.

Το αυτοκίνητο ανέβαινε τώρα το λόφο και κατά μήκος του δρόμου παρουσιάστηκαν μπροστά στα μάτια της υπέροχες βίλες, η μία πιο περίτεχνα χτισμένη από την άλλη. Τότε η Ρόζα πρόσεξε μια πλατιά έπαυλη με μαρμάρινες κολόνες και μια περίστυλη στοά που έβλεπε σ' έναν κήπο με μανόλιες και ελαιόδεντρα, κι αμέσως μετά ακόμη μια έπαυλη μ' έναν φανταχτερό πύργο και παράθυρα με πέτρινη επένδυση και σκαλίσματα. Η Ρόζα αναρωτήθηκε αν αυτός ήταν ο τρόπος ζωής και της οικογένειας Σκαρφιώτι. Προσπέρασαν ακόμη λίγες βίλες, κι έπειτα μερικά χωράφια, μέχρι που η Ρόζα αντίκρισε από κάτω τους τη μαγευτική θέα της Φλωρεντίας.

Ο Τζουζέπε της έριξε μια ματιά πάνω απ' τον ώμο του.

«Θα θέλατε να δείτε τη θέα;» τη ρώτησε.

Η Ρόζα του είπε πως θα της άρεσε αυτό, κι εκείνος σταμάτησε το αυτοκίνητο στην άκρη του δρόμου και της άνοιξε την πόρτα για να βγει. Μια δροσερή αύρα έκανε τα χορτάρια να σαλεύουν γύρω απ' τα γόνατά της καθώς προχωρούσε σιγά σιγά στην πλαγιά. Η Φλωρεντία απλωνόταν μπροστά της σε όλο της το μεγαλείο. Τα συγκροτήματα των κτιρίων με τις κόκκινες σκεπές, οι καθεδρικοί και τα μοναστήρια στριμωχόνταν μαζί δίπλα στη βασιλική, και ο τρούλος του Μπруνελέσκι δέσποζε πάνω απ' όλα αυτά. Ο Άρνος διαγραφόταν σαν μια κίτρινη κορδέλα, και παρόλο που το μοναστήρι δεν φαινόταν από εκεί, μπορούσε ν' ακούσει τις καμπάνες από τις εκκλησίες της πόλης και ήξερε ότι εκείνη την ώρα οι μοναχές πήγαιναν να προσευχηθούν. Σχεδόν δυσκολευόταν να πιστέψει πως δεν είχαν περάσει παρά λίγες μόλις ώρες από τότε που και η ίδια έπαιζε το φλάουτο της στο παρεκκλήσι της μονής. Τα μάτια της γέμισαν δάκρυα μόλις συνειδητοποίησε ότι ποτέ πια δεν θα ξανάπαιζε μουσική εκεί πέρα.

«Θα σας λείπουν οι καλόγριες, έτσι δεν είναι;» τη ρώτησε ο Τζουζέπε κοιτώντας τη με συμπόνια.

«Ναι», του αποκρίθηκε.

Εκείνος ένευσε πως καταλάβαινε, αλλά δεν πρόσθεσε τίποτε άλλο. Η Ρόζα βρήκε κάπως παράξενο ότι ο οδηγός δεν προσπάθησε να την καθησυχάσει λέγοντάς της πόσο ευχάριστη θα ήταν η ζωή με την οικογένεια Σκαρφιότι.

Επέστρεψαν στο αυτοκίνητο και, αφού διέτρεξαν μερικά χιλιόμετρα ακόμη, μπήκαν σ' ένα δρόμο περιφραγμένο και από τις δύο πλευρές με πέτρινους τοίχους. Η Ρόζα τέντωσε το λαιμό της προσπαθώντας να διακρίνει δέντρα ή άλλα χαρακτηριστικά του τοπίου πάνω απ' τους τοίχους, αλλά δεν μπόρεσε να δει τίποτα. Ένιωθε λες και το αυτοκίνητο κυλούσε μέσα σ' ένα τούνελ. Η αίσθηση αυτή διήρκεσε μέχρι που έφτασαν σε μια πόρτα από σφυρήλατο σίδηρο με πέτρινα μαντρόσκυλα από τη μία κι από την άλλη πλευρά της και σε μια χτιστή πύλη η οποία βρισκόταν πιο πίσω και σε κάποια απόσταση από το φράχτη κι ήταν περιστοιχισμένη από τεράστιους θάμνους. Ο Τζουζέπε κόρναρε δυνατά και ένας άντρας με μαλλιά μακριά ως τους ώμους του, ντυμένος με πουκάμισο και γιλέκο, έκανε την εμφάνισή του. Κατευθύνθηκε προς τις πύλες και ακούμπησε τα τεράστια χέρια του στο σύρτη για να τον ξεμανταλώσει, ώστε να μπορέσει να περάσει το αυτοκίνητο του Τζουζέπε. Αν και τα μαλλιά του είχαν πια γκριζάρει, ο άντρας είχε στητό και ρωμαλέο παράστημα. Ο Τζουζέπε οδήγησε το αυτοκίνητο προς τα μπροστά. Η Ρόζα κοίταξε το φύλακα της πύλης και εντυπωσιάστηκε από τον αέρα αξιοπρέπειας που ανέδιδε παρά την ταπεινή του θέση. Εκείνος, όμως, είχε το βλέμμα του στραμμένο αλλού.

Ο δρόμος προς την έπαυλη περνούσε τώρα μέσα από ένα δάσος. Ξαφνικά, τα δέντρα αραιώσαν και η βίλα Σκαρφιότι εμφανίστηκε μπροστά στα μάτια τους. Το οίκημα ήταν τετραώροφο και το κεντρικό κτίσμα βρισκόταν πίσω και σε απόσταση από τις άλλες πτέρυγες. Από κάθε όροφο, οκτώ παράθυρα έβλεπαν έξω, με θέα τις πελούζες. Τα κάγκελα και τα αρχιτεκτονικά στολίδια ήταν καλυμμένα με σκουριά, ενώ η ίδια αυτή γαλαζοπράσινη πατίνα επαναλαμβανόταν στο

σιντριβάνι το οποίο βρισκόταν στο κέντρο του μονοπατιού που οδηγούσε στη βίλα, όπως επίσης και στους στύλους και στις διακοσμητικές υδρίες των σκαλοπατιών που ανέβαιναν ως τις επιβλητικές μπρούτζινες θύρες. Δεκάδες αγάλματα κλασικού ρυθμού έστεκαν διάσπαρτα στις πελούζες· κόρες με υδρίες και νεαροί άντρες με σπαθιά.

Ο Τζουζέπε στάθμευσε το αυτοκίνητο, έβγαλε τη θήκη με το φλάουτο της Ρόζας και τη βαλίτσα της και της άνοιξε την πόρτα. Η Ρόζα άκουσε ν' ανοίγουν οι κλειδαριές της πανύψηλης εισόδου και περίμενε με τον Τζουζέπε στα πέτρινα σκαλοπάτια, προσπαθώντας ν' αντλήσει όλο της το θάρρος για την επικείμενη συνάντησή της με τη μαρκησία. Όμως η γυναίκα που τελικά άνοιξε την πόρτα δεν ήταν η μαρκησία αλλά μια οικονόμος με μαύρη στολή.

«Πού είναι ο μαρκήσιος;» ρώτησε τον Τζουζέπε η οικονόμος με βλοσυρό ύφος.

«Είναι ακόμη στην πόλη».

Η γυναίκα κάρφωσε το θυμωμένο βλέμμα της στον Τζουζέπε. Είχε ξανθά μαλλιά με γκριζες αποχρώσεις, πιασμένα σφιχτά πίσω από το πρόσωπό της. Το δέρμα της έμοιαζε με ζαρωμένο χαρτί. «Ποια είναι αυτή;» τον ρώτησε δείχνοντας τη Ρόζα.

«Η καινούρια γκουβερνάντα».

Οι ρυτίδες γύρω από το στόμα της οικονόμου συσπάστηκαν. «Και τι γυρεύει εδώ; Η μαρκησία δεν πρόκειται να επιστρέψει πριν από αύριο. Βρίσκονται ακόμη στη Βενετία».

Τα αισθήματα προσδοκίας που είχε νιώσει η Ρόζα αντικρίζοντας τη βίλα Σκαρφιότι άρχισαν να ξεθωιάζουν έπειτα από αυτή την απότομη και ψυχρή υποδοχή. Αναρωτήθηκε αν ο δον Μαρτζόλι και η ηγουμένη είχαν την παραμικρή ιδέα για το χάος που επικρατούσε στον κόσμο των Σκαρφιότι. Τότε, όμως, θυμήθηκε κάτι που τη γέμισε αγωνία. Ο δον Μαρτζόλι και η ηγουμένη δεν ήταν πια υπεύθυνοι για τη ζωή και την ευτυχία της. Ήταν μόνη της, μοναδική υπεύθυνη για τον εαυτό της.

«Ο μαρκήσιος σκέφτηκε πως θα ήταν πιο βολικό αν η σινιορίνα Μπελόκι ερχόταν εδώ από σήμερα», πληροφόρησε την οικονόμο ο Τζουζέπε. «Για να εγκατασταθεί και να προσαρμοστεί».

Από το πρόσωπο της οικονόμου πέρασε μια σκιά όταν άκουσε την αναφορά στο επίθετο της Ρόζας. Σήμαινε «όμορφα μάτια» και οι μοναχές το είχαν επιλέξει για τη Ρόζα καθώς δεν υπήρχαν εκεί οι φυσικοί γονείς της για να της δώσουν το δικό τους όνομα. Και παρόλο που τα πιο συνηθισμένα επίθετα για τα έκθετα παιδιά ήταν Ινοκέντι και Νοσεντίνι, η Ρόζα ήταν βέβαιη πως το ασυνήθιστο όνομά της είχε εγείρει τις υποψίες της γυναίκας, και μαζεύτηκε ακόμα περισσότερο. Η υπόνοια ότι ήταν ορφανή ή, ακόμη χειρότερα, ένα παιδί παράνομης σχέσης, θα έκανε τη γυναίκα να την αντιπαθήσει ακόμη περισσότερο. Η Ρόζα θυμήθηκε πως ο μαρκήσιος της είχε πει να δίνει αναφορά απευθείας σ' εκείνον κι ένωσε ευτυχής που η θέση της δεν ενέπιπτε στην επίβλεψη της οικονόμου.

«Βολικό για ποιον;» αποκρίθηκε στον Τζουζέπε η γυναίκα. «Κανείς δεν με ενημέρωσε ποιο δωμάτιο πρέπει να της δώσω».

«Βάλε τη στο δωμάτιο της παραμάνας», πρότεινε εκείνος.

Ο τόνος της φωνής του Τζουζέπε ήταν ήρεμος, αλλά η λάμψη που άστραψε στα μάτια του έκανε τη Ρόζα να υποψιαστεί πως απολάμβανε να πειράζει τη γυναίκα.

«Αυτό είναι στον τέταρτο όροφο», είπε με έμφαση η οικονόμος. «Δεν πρόκειται να το κάνω αυτό, αν δεν μου το πει η ίδια η μαρκησία. Μπορεί να κοιμάται στο δωμάτιο της λαντζερισσας μέχρι να λάβω διαφορετικές οδηγίες».

Ο Τζουζέπε κοίταξε τη Ρόζα κι έπειτα σήκωσε τους ώμους του.

«Τότε ακολούθησέ με», είπε στη Ρόζα δείχνοντας προς την πόρτα μ' ένα τίναγμα του κεφαλιού της. «Θα πρέπει να φτιάξεις εσύ η ίδια το δωμάτιό σου. Είμαι μόνη μου σήμερα εδώ. Ελπίζω να το καταδέχεσαι αυτό, σινιορίνα Μπελόκι».

Η Ρόζα ακολούθησε διστακτικά την οικονόμο. Ήταν συνηθισμένη στην περιφρόνηση με την οποία αντιμετώπιζαν οι άνθρωποι τα ορφανά και είχε υποστεί αρκετές προσβολές από τις άλλες μαθήτριες της μονής που είχαν γονείς και πλήρωναν, ειδικά όταν οι δασκάλες μοναχές αρνούνταν να τη βάλουν στο πίσω μέρος της αίθουσας, όπου ανήκαν τα έκθετα παιδιά σύμφωνα με τη γνώμη εκείνων των κοριτσιών και των γονέων τους. «Είσαι η καλύτερη μαθήτρια και με μεγάλη διαφορά από τις άλλες», της είχε εξηγήσει η αδελφή Μανταλένα. «Η αδελφή Καμίλα και η αδελφή Γκράσια θέλουν να ακολουθούν και οι άλλες μαθήτριες το παράδειγμά σου, όχι το αντίστροφο».

Η Ρόζα λησμόνησε την εχθρότητα της οικονόμου την ίδια στιγμή που μπήκε στο σπίτι. Το εξωτερικό της έπαυλης ήταν αναγεννησιακού ρυθμού με κάποιες πινελιές από μπαρόκ, όμως το εσωτερικό ήταν εντελώς μοντέρνο και αστραφτερό. Πλήθος από φωτεινές ανταύγειες θάμπωσαν τα μάτια της. Το δάπεδο στον προθάλαμο ήταν από καθαρό λευκό μάρμαρο της Καράρα, κι εκτεινόταν ως μια κυκλοτερή σκάλα. Οι τοίχοι είχαν το χρώμα του αμέθυστου και πάνω τους ήταν στερεωμένα φωτιστικά από κρυστάλλους που σκορπούσαν φως από το εσωτερικό τους. Υπήρχαν καθρέφτες κάθε σχήματος, μεγέθους και είδους: τετράγωνοι καθρέφτες με λουστραρισμένα πλαίσια διακοσμημένα με μαργαριτάρια, στρογγυλοί καθρέφτες διακοσμημένοι με φύλλα αργύρου και δεκάδες οβάλ καθρέφτες στο σχήμα του ματιού. Της Ρόζας της ξέφυγε μια κραυγή όταν είδε ξαφνικά την αντανάκλασή της σ' έναν μεγάλο επιχρυσωμένο καθρέφτη· ποτέ ξανά δεν είχε δει τόσο καθαρά τον ίδιο της τον εαυτό. Οι καθρέφτες ήταν απαγορευμένοι στο μοναστήρι ως σύμβολα ματαιοδοξίας, και δεν είχε δει εικόνες του εαυτού της παρά μόνο φευγαλέα, στα τζάμια των παραθύρων ή στο ρυτιδιασμένο νερό της μικρής λιμνούλας που σχημάτιζε το σιντριβάνι. Σάσπισε αντικρίζοντας τα μαύρα σαν κάρβουνο μαλλιά της, το στενόμακρο πρόσωπό της και τα τρομαγμένα μάτια της. Ήταν πιο ψηλή από την οικονόμο και

με πολύ πιο μακριά μέλη. Έτσι όπως στέκονταν η μία δίπλα στην άλλη, έμοιαζαν με ένα ελάφι δίπλα σε ένα σκαντζόχοιρο.

«Σας... Είναι απαραίτητο να κάνεις τόσο θόρυβος;» την αποπήρε η οικονόμος. Τώρα το βλοσυρό ύφος της είχε δώσει τη θέση του σε έναν πνιχτό καγχασμό. «Μα από πού ήρθες; Δεν έχεις ποτέ σου ξαναδεί τέτοια ακριβά αντικείμενα;»

Όμως η Ρόζα δεν είχε συνέλθει ακόμη από το σοκ που είχε υποστεί αντικρίζοντας την ίδια της την αντανάκλαση, και δεν απάντησε.

«Μπελόκι. Αυτό είναι το πραγματικό σου όνομα;» επέμεινε η οικονόμος.

Η Ρόζα ανέκτησε την αυτοκυριαρχία της και κατάλαβε πού οδηγούσε η συζήτηση. Η θέαση της αντανάκλασής της δεν την είχε μόνο ξαφνιάσει, την είχε επίσης αφυπνίσει. Ξανακοίταξε διερευνητικά τον εαυτό της. Όχι, με μια δεύτερη σκέψη δεν έμοιαζε διόλου με τρομαγμένο ελάφι. Αυτό δεν ανταποκρινόταν παρά σε ό,τι ένιωθε μέσα της. Η εξωτερική της εμφάνιση, όμως, μαρτυρούσε το ακριβώς αντίθετο. Παρόλο που τα σκούρα μάτια της ήταν τεράστια με μακριές βλεφαρίδες, η γαλανή λάμψη τους είχε κάτι άγριο, πρωτόγονο. Τα μέλη του κορμιού της ήταν μακριά αλλά γεμάτα μυς και οι ώμοι της είχαν μια φυσική κλίση, σαν πάνθηρα.

«Ναι», αποκρίθηκε. «Μπελόκι είναι το οικογενειακό μου όνομα».

Η οικονόμος πήρε άκαμπτη στάση και τόνισε: «Μπελόκι είναι το οικογενειακό μου όνομα, *σινιόρα Γκερίνι*».

«Με συγχωρείτε;»

«Πρέπει να με αποκαλείς σινιόρα Γκερίνι. Ή μήπως δεν σου δίδαξαν καλούς τρόπους εκεί που βρισκόσουν πριν;» Η οικονόμος ρουθούνησε κι έπειτα κάρφωσε το βλέμμα της στη θήκη του φλάουτου που κρατούσε η Ρόζα στο χέρι της, μαζί με τη βαλίτσα της. «Και μη φαντάζεσαι ότι θα μπορείς να το παίξεις αυτό εδώ. Η μαρκτησία είναι πολύ ευαίσθητη σε οποιονδήποτε θόρυβο».

Κάποιες από τις πιο ηλικιωμένες καλόγριες στο μοναστήρι ήταν στρυφνές και η ηγουμένη ήταν αυστηρή, όμως η Ρόζα δεν είχε συναντήσει ποτέ κάποια με τόσο κακή διάθεση όσο η σινιόρα Γκερίνι. Όχι, και η οικονόμος δεν ήταν ένας χαριτωμένος σκαντζόχοιρος, σκέφτηκε η Ρόζα. Ήταν κάτι εντελώς διαφορετικό.

Η Ρόζα ακολούθησε τη σινιόρα Γκερίνι ως την τεράστια σκάλα και μετά σε μια πόρτα πίσω από τη σκάλα. Όταν η οικονόμος την άνοιξε, η Ρόζα είδε κάτι στενά σκαλοπάτια που οδηγούσαν στο κελάρι. Εκεί λοιπόν κοιμόταν η λαντζέρισσα; Ένωσε το δέρμα της ν' ανατριχιάζει όταν η σινιόρα Γκερίνι την οδήγησε να κατεβούν τα σκαλοπάτια, και βρέθηκαν σ' ένα χώρο που έμοιαζε με μπουντρούμι. Η ψύχρα από το πέτρινο δάπεδο διαπερνούσε τις σόλες των παπουτσιών της. Πίσω απ' τα πέπλα των ιστών από αράχνες μπορούσε να διακρίνει εκατοντάδες σκονισμένα μπουκάλια επάνω στα σιδερένια ράφια. Η σινιόρα Γκερίνι έφτασε σε μια πόρτα που οδηγούσε σ' ένα διάδρομο ο οποίος με τη σειρά του κατέληγε σε ένα δωματάκι μ' ένα κρεβάτι και μια συρταριέρα. Προς μεγάλη ανακούφιση της Ρόζας, ο χώρος εκείνος ήταν ευχάριστος. Η ταπετσαρία με τα σχέδια λεμονανθών είχε ολόγυρα μια λωρίδα από ηλιοτρόπια που έδενε αρμονικά με το κάλυμμα του σιδερένιου κρεβατιού. Το χρυσό αυτό σχέδιο συνεχιζόταν και στο ταβάνι, όπου κορυφωνόταν σε ένα στρογγυλό διακοσμητικό άνθος σε σχήμα αστεριού. Η ταπετσαρία αυτή έκρυβε ένα εντοιχισμένο ντουλάπι, το οποίο άνοιξε η σινιόρα Γκερίνι κάνοντας νεύμα στη Ρόζα να βάλει μέσα το φλάουτο και τη βαλίτσα της. Έβγαλε ένα ζευγάρι σεντόνια από το ντουλάπι και τα πέταξε πάνω στο κρεβάτι.

«Μπορείς να το φτιάξεις μόνη σου», της είπε. «Εγώ έχω πάρα πολλά να κάνω, και δεν σε περίμενα σήμερα».

«Σας ευχαριστώ, σινιόρα Γκερίνι», είπε η Ρόζα προσέχοντας τη θερμοφόρα που η οικονόμος έβγαλε από το ντουλάπι και την τοποθέτησε κάτω από το κρεβάτι. Ίσως τελικά να μην

αντιπαθούσε τη Ρόζα τόσο όσο είχε νομίσει αρχικά εκείνη. «Το δωμάτιο είναι πολύ ευχάριστο».

Η σινιόρα Γκερίνι τράβηξε στο πλάι μια κουρτίνα για ν' αποκαλύψει τη θέα στον κήπο της κουζίνας. «Ναι, το έφτιαξαν έτσι ώστε να είναι ευχάριστο, έτσι δεν είναι;» είπε ενώ ένα κακόβουλο χαμόγελο διαγραφόταν στα χείλη της. «Κάποτε αυτό ήταν το νοσοκομειακό δωμάτιο. Εδώ συνήθιζαν να φέρνουν τις υπηρέτριες που προσβάλλονταν από πανώλη. Η λαντζέρισα δεν δέχτηκε να μείνει εδώ. Λέει πως είναι στοιχειωμένο».

Η σινιόρα Γκερίνι άφησε μόνη της τη Ρόζα να τακτοποιήσει τα πράγματά της, μια εργασία που δεν της πήρε περισσότερο από λίγα λεπτά. Έστρωσε τα σεντόνια κι έπειτα κάθισε στο κρεβάτι αναλογιζόμενη τη μέρα που είχε περάσει. Το ίδιο μόλις πρωί είχε ξυπνήσει στο κελί της στη μονή, και τώρα βρισκόταν σε αυτό το δωμάτιο, το οποίο, αν και πολύ πιο όμορφο, την έκανε να νιώθει τρομερή αγωνία.

Πίσω από ένα παραβάν ανακάλυψε ένα νεροχύτη και έναν μεγάλο κάδο μ' ένα ξύλινο κάθισμα. Άνοιξε τη βρύση. Το νερό ήταν παγωμένο και μύριζε λάσπη. Το άφησε πρώτα να τρέξει αρκετά κι έπειτα ξέπλυνε το στόμα της και έβρεξε το πρόσωπό της, προτού επιστρέψει για να καθίσει πάλι στο κρεβάτι. Λαχταρούσε να παίξει λίγο φλάουτο για να γαληνέψει το μυαλό της, όμως δεν ήθελε άλλα προβλήματα με τη σινιόρα Γκερίνι. Κράτησε έτσι μπροστά στα χείλη της ένα φανταστικό φλάουτο και χάθηκε στην ψευδαίσθηση πως έπαιζε κομμάτια του Μπαχ και άλλων αγαπημένων της συνθετών, από μνήμης.

Το απόγευμα και το βράδυ πέρασαν με τον ίδιο τρόπο. Η Ρόζα περίμενε τη σινιόρα Γκερίνι να επιστρέψει για να την καλέσει για το δείπνο ή για να της δείξει το σπίτι, όμως όταν πια το φεγγάρι ανέβηκε στον ουρανό και το δωμάτιο πάγωσε, κατάλαβε πως τίποτα τέτοιο δεν επρόκειτο να συμβεί. Τράβηξε τη θερμοφόρα που ήταν κάτω απ' το κρεβάτι και την κράτησε πάνω στα γόνατά της. Χωρίς κάρβουνα παρμένα από φωτιά ήταν εντελώς άχρηστη. Θυμήθηκε τη θερμοφόρα που

της έδινε πάντοτε τα χειμωνιάτικα βράδια η αδελφή Μανταλένα όταν ήταν παιδί, και πώς η γλυκιά ζεστασιά που ανέδιδε τη γέμιζε ευδαιμονία.

Έβγαλε το μικρό κλειδί απ' το μανίκι της και το έχωσε στη θήκη του φλάουτου. Ένα ρίγος διέτρεξε τη σπονδυλική της στήλη και γδύθηκε με τη λάμπα ακόμη αναμμένη. Αυτό που τη φόβιζε περισσότερο δεν ήταν η σκέψη των φαντασμάτων αλλά οι ποντικοί που τους άκουγε να γρατζουνούν στο κελάρι. Γονάτισε δίπλα στο κρεβάτι της για να προσευχηθεί, όμως τώρα εκείνα τα λόγια που έλεγε σε όλη της τη ζωή και την πλημμύριζαν παρηγοριά και γαλήνη, της φαίνονταν πια κενά και κούφια. Τη στιγμή που χωνόταν στο κρεβάτι της, η Ρόζα αναρωτήθηκε αν για την αδυναμία της να προσευχηθεί έφταιγε το γεγονός πως την είχαν τόσο ξαφνικά αποκόψει απ' την αδελφή Μανταλένα ή το ότι βρισκόταν πια κάπου απ' όπου ο Θεός δεν μπορούσε να την ακούσει.